

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAZIM YANLIŞI YAPMA DÜZEYLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI¹

PRE-SERVICE TURKISH TEACHERS' WRITING MISTAKE LEVELS: A CASE STUDY

Dr. Öğretim Üyesi Fatih KANA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.
ORCID: 0000-0002-1087-4081

Tuğba GÜMÜŞKAYA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

ÖZET

Bireyler günlük hayatlarında sözlü anlatımla beraber yazılı anlatımı da kullanırlar. Bireyin kendini ifade etmesinde önemli bir yere sahip olan yazılı anlatımda yapılan yazım yanlışları bireylerin hayatı anlamlandırmasını ve dil becerilerini doğru bir şekilde kazanmasını etkilemektedir. Bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmen adaylarının yazım yanlışları yapma düzeylerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Marmara bölgesinde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 120 Türkçe Eğitimi Bölümü lisans öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış olup betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre Türkçe öğretmen adaylarının yazım yanlışları yapma düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan yanlışlar sınıf düzeyine ve cinsiyete göre değil, yazılan kelimeye göre değişiklik gösterdiği görülmüştür. **Anahtar Kelimeler:** Türkçe eğitimi, Türkçe öğretmen adayları, yazım yanlışları.

ABSTRACT

Individuals use verbal and written narration in their daily lives. Writing mistakes made in written narration that have an important place in expression of the individual influence the individual's understanding of life and the correct acquisition of language skills. The aim of this research is to determine the level of writing mistakes of pre-service Turkish teacher. For this purpose, qualitative research designs were used in this study. The sample of the research was a 120 undergraduate students of Turkish Education Department who are studying at a state university in the Marmara region. In the study, data were collected via semi-structured interview form and analyzed through descriptive analysis. According to the result of the research, it was seen that the level of the mistakes made by the Turkish teacher candidates is high. It is seen that the mistakes made vary according to the word, not the class level and the sex.

Keywords: Turkish education, Turkish teacher candidates, writing mistake.

1. GİRİŞ

Dil çok yönlü, farklı açılardan bakınca değişik nitelikleri beliren, bugün bile kimi sınırlarını çözemediğimiz büyüklü bir varlık olarak ifade edilmektedir (Aksan, 2009, s. 11). Her dilin kendine göre kuralı vardır. Dil bilgisi; bir dilin dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma öğrenme alanlarını

¹ Bu araştırma, VII. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

destekleyen kurallar bütünüdür (MEB, 2006, s. 7). Dil bilgisi, bireylerin doğru düşünmesini, dil becerilerini doğru kullanmasını sağlayan bir çalışma alanı olarak ifade edilmektedir. Dil bilgisi öğretimiyle öğrenciler, dilin kendi içerisinde saklı olan gizeme ulaşırlar (Kavcar ve Oğuzkan, 1987, 72-75'ten akt; İtmeç, 2008: 37).

Dil becerilerinin kazanılmasında önemli bir yere sahip olan dil bilgisi; “*Yazdıklarını kontrol ederek ifade, harf, noktalama gibi yanlışları varsa bunları belirler ve düzeltir.*”, “*Yazdıklarını kontrol ederek varsa anlam bütünlüğünü bozan ifadeleri, yazım ve noktalama hatalarını belirler ve bunları düzeltir.*”, “*Yazım ve noktalama işaretlerine dikkat ederek uygun hızda sesli veya sessiz okur.*” şeklinde belirlenen kazanımlarla 2015 Türkçe Öğretim Programı'nda yer almaktadır (MEB, 2015, s.19, 22, 25).

2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yazma, okuma, dinleme konuşma bir öğrenme alanı olarak ayrı bir başlık altında verilirken, dilbilgisi konuları öğrenme başlığı olarak bağımsız bir şekilde planlanmamıştır. Dil bilgisi kazanımları diğer öğrenme alanlarının kazanımları içerisinde yer almıştır (Bayburtlu, 2015, s. 151).

Dil bilgisi çalışmalarının önemli noktalarından biri de imladır. İmla çalışmaları, kelimeleri doğru yazmaya alıştırmayı amaçlar (Ünalın, 1999, s.131). Yazılı anlatımda, kelimelerin belli bir kural içerisinde kullanılması önemlidir. Yazar, zihnindeki doğru ve eksiksiz bir biçimde yazıya dökülebilmek için kurallara ihtiyaç duyar. Aynı şekilde okur da yazıya aktarılanları doğru anlamlandırabilmek için kurallara ihtiyaç duyar (Bayram ve Erdemir, 2006, s.2'den akt; Bağcı ve Karagül, 2014, s. 311). Bu noktada özellikle de Türkçe öğretmenlerine büyük sorumluluk düşmektedir. “Yazım, temel ve millî bir sorun olarak görülmelidir” (Bulut, 2008: 387). Öğrencilerden veya çevresinden imla kurallarına uygun yazılar yazmasını bekleyen Türkçe öğretmeninden, önce kendisinin örnek teşkil etmesi beklenir.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ARAŞTIRMA SORULARI

Bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının yazım yanlışları yapma düzeylerini belirlemektir. Bu amaca yönelik aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Türkçe öğretmeni adaylarının yazım yanlışları yapma düzeyleri sınıf seviyesine göre farklılık gösteriyor mu?
2. Türkçe öğretmeni adaylarının yazım yanlışları yapma düzeyleri cinsiyete göre farklılık gösteriyor mu?
3. Türkçe öğretmeni adayları günlük yazışmalarında, yazılarında yazım kurallarına dikkat ediyor mu?
4. Türkçe öğretmeni adayları yazım kuralları hakkında en son gelişmeleri takip ediyor mu?
5. Türkçe öğretmeni adaylarının yazım kuralları konusunda en çok hata yaptığı nokta nedir?

3. YÖNTEM

Türkçe öğretmeni adaylarının yazım yanlışları yapma düzeylerini belirlemek için yapılan araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. “*Durum çalışması, incelenen güncel bir duruma özgü olarak nasıl ya da neden soru kipleriyle başlayan sorulara cevap arayan, araştırmacıya derinlemesine zengin veri toplama olanağı sağlayan görgül bir araştırma türüdür*” (Yin,2014'ten akt: Akar, 2016, s.113).

4. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu Marmara Bölgesi'ndeki bir devlet üniversitesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 120 Türkçe Eğitimi Bölümü lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem grubunun özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın Örneklemi

	1. sınıf		2. sınıf		3. sınıf		4. sınıf	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	23	65,7	18	64,3	19	55,9	15	65,2
Erkek	12	34,3	10	35,7	15	44,1	8	34,8
Toplam	35		28		34		23	

Araştırmanın çalışma grubunda yer alan Türkçe öğretmeni adaylarının %62,5'i kız, %37,5'i erkektir. Tablo 1 incelendiğinde 1. sınıf öğrencilerinin %65,7'sinin kız, %34,3'ünün erkek; 2.sınıf öğrencilerinin %64,3'ünün kız, %35,7'sinin erkek; 3.sınıf öğrencilerinin %55,9'unun kız, %44,1'inin erkek; 4.sınıf öğrencilerinin %65,2'sinin kız, %34,8'inin erkek olduğu görülmektedir.

5. VERİ TOPLAMA ARACI

Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formuna alan uzmanlarının görüşü alınarak forma son hali verilmiştir. *Ayrı yazılan birleşik kelimelerin yazılışı, bitişik yazılan birleşik kelimelerin yazılışı, düzeltme işaretinin kullanılması, sayıların yazılışı, bağlaç olan da, de'nin yazılışı, bağlaç olan ki'nin yazılışı, ünsüz uyumuna göre kelimelerin yazılışı, büyük harf kullanımı, yazımı karıştırılan kelimelerin yazılışı* ile ilgili 23 cümle hazırlanmış ve öğrencilere sesli bir şekilde okunmuştur. Öğrencilerin bu cümleleri yazması istenmiştir. Ayrıca öğrencilerin yazım kuralları konusundaki görüşlerini belirlemek amacıyla da açık uçlu üç soru sorulmuştur.

6. VERİ ANALİZİ

Formda yer alan 23 cümledeki 46 kelime ve kelime grubu doğru yazılıp yazılmaması yönünden incelenmiştir. Araştırmanın amacına yönelik toplanan veriler betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Betimsel analizde veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde katılımcıların görüşlerinin doğrudan yansıtılması gerekir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 239).

7. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde katılımcılardan elde edilen veriler analiz edilecektir.

Tablo 2. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Ayrı Yazılan Birleşik Kelimelerin Yazılışına Yönelik Yanlıları

Kelimeler	1. Sınıf		2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf									
	Kız (23)		Erkek (12)		Kız (18)		Erkek (10)		Kız (19)		Erkek (15)		Kız (15)		Erkek (8)	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Hafta sonu	9	39,1	6	50	9	50	7	70	9	47,3	4	26,6	3	20	2	25
Olağan dışı	14	60,8	7	58,3	14	77,7	6	60	16	84,2	9	60	12	80	6	75
Bağ bozumu	16	69,5	9	75	11	61,1	5	50	13	68,4	8	53,3	8	53,3	6	75
Oldum olası	0	0	0	0	3	16,6	0	0	1	5,2	0	0	0	0	1	12,5
Ön yargılı	15	65,2	4	33,3	8	44,4	7	70	9	47,3	7	46,6	11	73,3	0	0
Art arda	12	52,1	2	16,6	5	27,7	2	20	7	36,8	5	33,3	9	60	5	62,5
Yurt dışı	15	65,2	5	21,7	13	72,2	8	80	8	42,1	9	60	10	66,6	7	87,5
Hoş geldiniz	17	73,9	5	41,6	9	50	7	70	12	63,1	11	73,3	7	46,6	3	37,5

Tablo 2 incelendiğinde *olağan dışı* ve *bağ bozumu* kelimelerinin tüm sınıf düzeylerinde ve cinsiyet dağılımında %50 ve üzerinde bir oranla yanlış yazıldığı görülmektedir. *Ön yargılı* kelimesini 4. sınıf kız öğrencileri %73,3 gibi yüksek bir oranla yanlış yazarken 4. sınıf erkek öğrencileri bu kelimenin yazılışında hata yapmamıştır. *Yurt dışı* kelimesinde 2.sınıf erkek ve 3. sınıf kız öğrenciler haricinde hata

oranının %50'nin üzerinde olduğu görülmektedir. Tüm sınıf düzeylerinde yazılışında en az hata yapılan kelimenin *oldum olası* olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bitişik Yazılan Birleşik Kelimelerin Yazılışına Yönelik Yanlıları

Kelimeler	1.Sınıf		2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf									
	Kız(23)		Erkek(12)		Kız(18)		Erkek(10)		Kız (19)		Erkek(15)		Kız(15)		Erkek(8)	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Camgüzeli	4	17,3	5	41,6	7	38,8	2	20	6	31,5	8	53,3	2	13,3	3	37,5
Gitgide	13	56,5	8	66,6	10	55,5	7	70	3	15,7	10	66,6	9	60	4	50
Birtakım	7	30,4	4	33,4	7	38,8	1	10	6	31,5	5	33,3	1	6,6	6	75
Birkaç	7	30,4	4	33,3	3	16,6	0	0	5	26,3	3	20	0	0	1	12,5
Hiçbir şey	4	17,3	2	16,6	2	11,1	2	20	1	5,2	1	6,6	1	6,6	0	0
Akşamüstü	4	17,3	0	0	3	16,6	1	10	2	10,5	2	13,3	0	0	3	37,5
Suspus	17	73,9	8	66,6	8	44,4	6	60	14	73,6	8	53,3	6	40	4	50
Yüzyıl	6	26,1	3	25	3	16,6	0	0	0	0	0	0	1	6,6	1	12,5
Toz pembe	18	78,2	7	58,3	15	83,3	6	60	14	73,6	11	73,3	9	60	7	87,5
Vadetmek	22	95,6	11	91,6	12	66,6	7	70	16	84,2	13	86,6	11	73,3	7	87,5
Başhekim	8	34,7	2	16,6	2	11,1	1	10	0	0	3	20	0	0	2	25
Hastane	5	21,7	3	25	1	5,5	1	10	2	10,5	4	26,6	3	20	0	0
Vazgeçmek	0	0	0	0	0	0	2	20	0	0	1	6,6	0	0	0	0

Tablo 3 incelendiğinde yanlış yazılma oranı en düşük kelimelerin *vazgeçmek* ve *akşamüstü* olduğu görülmektedir. *Gitgide* kelimesini 3.sınıf kız öğrencileri hariç diğer gruplar %50'nin üzerinde bir oranla yanlış yazmışlardır. *Birkaç* kelimesini ise 2. sınıf erkek ve 4. sınıf kız öğrencilerinin hepsinin doğru yazdığı görülmektedir. Tablo 3'e göre yazılışında en çok hata yapılan kelimelerin *toz pembe*, *suspus* ve *vadetmek* olduğu görülmektedir. Özellikle *vadetmek* kelimesindeki oranların yüksekliği göze çarpmaktadır. 1.sınıfların %94,2'si, 2.sınıfların %67,8'i, 3.sınıfların %85,2'si ve 4.sınıfların %78,2'si yanlış yazmıştır. Bitişik yazılan birleşik kelimelerin yanlış yazılma nedeni ayrı yazılmasından kaynaklandığı söylenebilir. Ancak *vadetmek* kelimesi *vaat etmek*, *vaad etmek*, *vaatetmek*, *vaadedetmek*, *vade etmek* şekillerinde yazılarak yanlış yazıldığı görülmektedir.

Tablo 4. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Düzeltme İşaretinin Kullanılmasına Yönelik Yanlıları

Kelimeler	1.Sınıf		2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf									
	Kız(23)		Erkek(12)		Kız(18)		Erkek(10)		Kız (19)		Erkek(15)		Kız(15)		Erkek(8)	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Hâlâ	20	86,9	11	91,6	14	77,7	8	80	14	73,6	8	53,3	9	60	6	75
Tarihî	18	78,2	11	91,6	11	61,1	9	90	16	84,2	9	60	11	73,3	8	100

Düzeltme işareti *hâlâ* kelimesinde olduğu gibi yazılışları bir, anlamları ve söylenişleri ayrı olan kelimeleri ayırt etmek için kullanılır (TDK). Tablo 4'e göre *hâlâ* kelimesinin yazılışındaki hata oranı %50'nin üzerindedir. *Hâlâ* kelimesini 3.sınıf erkek öğrencilerinin en az hata oranı ile yazdığı görülmektedir. 1.sınıf erkek öğrencilerinin ise %91,6 ile en çok hata yapan grup olduğu görülmektedir.

Düzeltme işareti *tarihî* kelimesinde olduğu gibi nispet ekinin belirtme durumu ve iyelik ekiyle karışmasını önlemek için kullanılır (TDK). Bütün sınıf düzeylerinde ve cinsiyet dağılımlarında *tarihî* kelimesinin yanlış yazılma oranının %50'nin üzerinde olduğu görülmektedir. 4.sınıf erkek öğrencilerinin tamamı bu kelimeyi yanlış yazmıştır.

Tablo 5. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Sayıların Yazılışına Yönelik Yanlışları

Kelimeler	1.Sınıf		2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf									
	Kız(23)		Erkek(12)		Kız(18)		Erkek(10)		Kız(15)		Erkek(8)					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
On üç yıl	8	34,7	5	41,6	8	44,4	1	10	5	26,3	8	53,3	0	0	0	0
10.05'te	7	30,4	4	33,3	7	38,8	5	50	14	73,6	8	53,3	0	0	0	0

Birden fazla kelimededen oluşan sayıların ayrı yazılması gerekirken bitişik yazmaları öğrencilerin yanlış yazmalarına sebep olmuştur. 10.05'te sayı grubu 10.05'te, 10.05'de şekilleriyle yazılarak yanlış yazılmıştır. Tablo 5 incelendiğinde 4. sınıf öğrencilerinin sayıların yazılışında hiç hata yapmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bağlaç Olan da, de'nin Yazılışına Yönelik Yanlışları

Kelimeler	1.Sınıf		2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf									
	Kız(23)		Erkek(12)		Kız(18)		Erkek(10)		Kız(15)		Erkek(8)					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Çok da	9	39,1	5	41,7	4	22,2	4	40	4	21,6	7	46,6	2	13,3	2	25

Bağlaç olan da, de'nin yazımında 1. sınıfların %40'ı, 2.sınıfların %28,5'i, 3. sınıfların %32,3'ü, 4. sınıfların %17,3'ü hata yapmıştır. Öğrenciler kendilerine verilen cümle içinde geçen "çok da" kelimesini *çokda*, *çokta*, *çok ta* şeklinde yazarak yanlış yazmışlardır. Tablo 6'ya bakıldığında sınıf düzeylerine ve cinsiyetlerine göre yanlış yapma oranları görülmektedir. Bağlaç olan da, de'nin yazılışında en çok hata yapan sınıf düzeyi 1.sınıf olmuştur. Tablo 6'da her sınıf düzeyinde erkeklerin kızlardan daha fazla yanlış yazdığı görülmektedir.

Tablo 7. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bağlaç Olan ki'nin Yazılışına Yönelik Yanlışları

Kelimeler	1.Sınıf		2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf									
	Kız(23)		Erkek(12)		Kız(18)		Erkek(10)		Kız(15)		Erkek(8)					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Mademki	6	26,1	2	16,6	11	61,1	7	70	6	31,5	8	53,3	3	20	3	37,5
Oysaki	7	30,4	3	25	11	61,1	7	70	6	31,5	9	60	1	6,6	4	50

Bağlaç olan ki'nin yazılışına yönelik verilen iki cümleden birinde geçen *mademki* kelimesini 1. sınıfların %22,8'i, 2. sınıfların %64,2'si, 3. sınıfların %41,1', ve 4. sınıfların % 26,1'i yanlış yazmıştır. Diğer cümlede verilen *oysaki* kelimesini ise 1. sınıfların %28,5'i, 2.sınıfların %64,2'si, 3.sınıfların %44,1'i, 4.sınıfların ise 21,7'si yanlış yazmıştır. Veriler incelendiğinde öğrencilerin *mademki* ve *oysaki* kelimelerindeki ki'yi ayrı yazarak hataya düştükleri görülmektedir. Tablo 7 incelendiğinde 1.sınıf hariç diğer sınıf düzeylerinde kızların erkeklerden daha az hata yaptığı sonucu çıkmaktadır.

Tablo 8. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Büyük Harflerin Kullanılmasına Yönelik Yanlışları

Kelimeler	1.Sınıf		2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf									
	Kız(23)		Erkek(12)		Kız(18)		Erkek(10)		Kız(15)		Erkek(8)					
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
Bülent Ecevit Üniversitesinin	16	69,5	8	66,6	12	66,6	6	60	16	84,2	7	46,6	16	69,5	8	66,6
Eski Yunan tanrıları	12	52,1	5	41,6	6	33,3	2	20	7	36,8	10	66,6	12	52,1	5	41,6
Doğu mistisizmi	13	56,5	5	41,6	12	66,6	6	60	13	68,4	11	73,3	13	56,5	5	41,6

Çoban Yıldızı	16	69,5	5	41,6	16	88,8	7	70	12	63,1	9	60	16	69,5	5	41,6
Güney Amerika'nın kuzeyi	4	17,3	4	33,3	5	27,7	4	40	3	15,7	2	13,3	4	17,3	4	33,3
Bahar Hanım	0	0	0	0	2	11,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17 Nisan Çarşamba	1	4,3	2	16,6	4	22,2	0	0	3	15,7	2	13,3	1	4,3	2	16,6

Tablo 8'de büyük harf kullanılmasına yönelik yapılan yanlışların sınıf düzeylerine göre ve cinsiyet dağılımlarına göre oranları verilmektedir. *Bülent Ecevit Üniversitesi'nin* kelime grubunun yazılışındaki yanlış oranının 3. sınıf erkek öğrenciler hariç %60'ın üzerinde oluşu öğrencilerin yazım kuralları ile ilgili son gelişmeleri takip etmediği sonucuna götürülebilir. Bahar Hanım kelime grubunu ise 2. sınıf öğrencilerinden 2 kız öğrenci hariç tüm sınıf düzeylerinde doğru yazılmıştır.

Tablo 9. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazımı Karıştırılan Kelimelerin Yazılışına Yönelik Yanlışları

Kelimeler	1.Sınıf		2.Sınıf		3.Sınıf		4.Sınıf									
	Kız(23)		Erkek(12)		Kız(18)		Erkek(10)		Kız (19)		Erkek(15)		Kız(15)		Erkek(8)	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Alüminyum	16	69,5	9	75	13	72,2	4	40	6	31,5	7	46,6	5	33,3	3	37,5
Yan yana	12	52,1	1	8,3	7	38,8	3	30	12	63,1	5	33,3	3	20	2	25
Ağabey	18	78,2	9	75	16	88,8	9	90	1	5,2	1	6,6	12	80	6	75
Laboratuvar	9	39,1	6	50	8	44,4	2	20	6	31,5	6	40	3	20	2	25
Profesyonel	2	8,6	0	0	0	0	0	0	5	26,3	4	26,6	1	6,6	1	12,5
Maalesef	8	34,2	7	58,3	10	55,5	3	30	6	31,5	7	46,6	4	26,6	3	37,5
Doküman	20	86,9	12	100	12	66,6	6	60	7	36,8	8	53,3	6	40	5	62,5
Kılavuz	7	30,4	6	50	6	33,3	1	10	7	36,8	3	20	1	6,6	0	0
Müsaadenizle	17	73,9	9	75	15	83,3	7	70	12	63,1	12	80	7	46,6	7	87,5
Maydanoz	14	60,8	5	41,6	13	72,2	4	40	11	57,8	10	66,6	7	46,6	6	75
Egzoz	4	17,3	5	41,6	7	38,8	6	60	13	68,4	9	60	7	46,6	2	25

Tablo 9 incelendiğinde yazılışında en çok hata yapılan kelimelerin *alüminyum*, *ağabey*, *doküman* ve *müsaadenizle* olduğu görülmektedir. Müsaadenizle kelimesini 4.sınıf kız öğrenciler hariç diğer gruplarda %60'ın üzerinde bir hata olduğu görülmektedir. *Doküman* kelimesini 1.sınıf erkeklerin tamamı yanlış yazmıştır.

Alüminyum kelimesi, aliminyum, alimünyum; *maalesef* kelimesi, maalesef; *kılavuz* kelimesi, klavuz şekilleriyle yazılarak yanlış yazılmıştır. *Egzoz* kelimesinde ise egzoz, eksoz, egzost, egsos gibi çeşitli yazılış şekilleri ortaya çıktığı görülmüştür.

Yazım kuralları konusunda öğrencilerin görüşlerini belirlemek için açık uçlu üç soru sorulmuştur:

1. Günlük yazışmalarınızda, yazılarınızda yazım kurallarına dikkat ediyor musunuz?
2. Yazım kuralları hakkında en son gelişmeleri takip ediyor musunuz?
3. Yazım kuralları konusunda en çok hata yaptığınız nokta nedir?

Tablo 10. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılarında Yazım Kurallarına Dikkat Edip Etmediğine İlişkin Görüşleri

	1. Sınıf (35)		2. Sınıf (28)		3. Sınıf (34)		4. Sınıf (23)		Toplam (120)
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Evet	6	17,1	6	21,4	10	29,4	10	43,5	26,6
Hayır	5	14,3	6	21,4	4	11,8	6	26,1	17,5
Kişiyeye göre değişir	10	28,6	2	7,2	7	20,6	1	4,3	16,6
Dikkat etmeye çalışırım	14	40	14	50	13	38,2	6	26,1	39,2

Tablo 10 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının yazılarında yazım kurallarına dikkat edip etmediğine ilişkin görüşleri görülmektedir. 1, 2, ve 3. sınıf öğrencilerinin en çok “dikkat etmeye çalışırım” cevabını verdiği görülmektedir. 4. sınıf öğrencileri ise %43,5 oranla “evet” cevabını vermektedir. Katılımcıların “Günlük yazışmalarınızda, yazılarınızda yazım kurallarına dikkat ediyor musunuz?” sorusuna ilişkin bazı görüşleri şöyledir:

Ö1 kodlu öğrenci: “Yazım hatalı bir kelime ya da cümle gördüğümde son derece rahatsız oluyorum. Bu yüzden yazışmalarımda yazım kurallarına dikkat ediyorum.”

Ö2 kodlu öğrenci: “Dikkat etmeye çalışıyorum. Genellikle yazılışını bildiğim kelimeleri kullanıyorum.”

Ö3 kodlu öğrenci: “Dikkat etmiyorum. Çünkü aktarmak istediklerimi hızlı bir şekilde ifade etmem gerekiyor.”

Tablo 11. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazım Kuralları ile İlgili Gelişmeleri Takip Edip Etmediğine İlişkin Görüşleri

	1. Sınıf (35)		2. Sınıf (28)		3. Sınıf (34)		4. Sınıf (23)		Toplam (120)
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Evet	6	17,1	8	28,6	1	2,9	11	47,9	21,7
Hayır	22	62,9	12	42,8	20	58,9	7	30,4	50,8
Takip etmeye çalışıyorum	7	20	8	28,6	4	11,8	5	21,7	20
İhtiyaç duyduğumda TDK'den bakıyorum	-	-	-	-	9	26,4	-	-	7,5

Tablo 11'e bakıldığında “Yazım kuralları hakkında en son gelişmeleri takip ediyor musunuz?” sorusuna 1, 2, ve 3. sınıf öğrencilerinin en çok “hayır” cevabını verdikleri görülmektedir. “Evet” cevabını ise en çok 4. sınıf öğrencileri vermiştir. 3. sınıf öğrencilerinin %26,4'ünün “ihtiyaç duyduğumda TDK'den bakıyorum.” görüşünde olduğu görülmektedir. Diğer sınıf düzeylerinde bu görüşe rastlanmamaktadır.

Türkçe öğretmeni adaylarının yazım kuralları ile ilgili gelişmeleri takip edip etmediğine dair görüş örnekleri:

Ö4 kodlu öğrenci: “Hayır. Daha öncelikli konularımız var. KPSS gibi, üniversiteyi bitirmek gibi.”

Ö5 kodlu öğrenci: “Özellikle takip etmiyorum. Çünkü ne kadar takip etsem de mutlaka takıldığım noktalar oluyor. Ben de takıldığım noktada hususi olarak araştırma yapmayı tercih ediyorum. Çünkü bu şekilde daha kolay ve kalıcı öğrendiğimi düşünüyorum.”

Tablo 12. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazım Kurallarında En Çok Hata Yaptığı Konulara İlişkin Görüşleri

	1. Sınıf (35)		2. Sınıf (28)		3. Sınıf (34)		4. Sınıf (23)		Toplam (120)
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Birleşik kelimelerin yazılışı	29	82,8	20	71,4	15	44,1	13	56,5	64,2
Yabancı kökenli kelimelerin yazılışı			1	3,6	8	23,5	1	4,3	8,3
İkilemelerin yazılışı			1	3,6	1	2,9			1,7
Eklerin yazılışı	1	2,8	1	3,6					1,7
Bağlaçların yazılışı	1	2,8	1	3,6	1	2,9	2	8,7	4,2
Telaffuzu zor kelimelerin yazılışı							3	13,1	2,5
Büyük harf kullanımı	3	8,8					3	13,1	5
Yazımı karıştırılan kelimelerin yazılışı	1	2,8	4	14,2	9	26,4	1	4,3	12,5

Tablo 12’de Türkçe öğretmeni adaylarının yazım kurallarında en çok zor zorlandıkları konulara ilişkin görüşleri yer almaktadır. Tabloda tüm sınıf düzeylerinde adayların en çok zorlandığı konunun birleşik kelimelerin yazılışı olduğu görülmektedir. 1. sınıf öğrencilerinin %82,8’i, 2.sınıf öğrencilerinin %71,4’ü, 3.sınıf öğrencilerinin %44,1’i ve 4.sınıf öğrencilerinin %56,5’i birleşik kelimelerin yazılışında zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yazım kurallarında hata yaptığı diğer konular: yazımı karıştırılan kelimelerin yazılışı, büyük harf kullanımı, telaffuzu zor kelimelerin yazılışı, bağlaçların yazılışı, eklerin yazılışı, yabancı kökenli kelimelerin yazılışı, ikilemelerin yazılışı.

Türkçe öğretmeni adaylarının yazım kurallarında en çok hata yaptığı konulara ilişkin görüşlerinden örnekler:

Ö6 kodlu öğrenci: “*Çoğu kişide olduğu gibi yazımı en çok karıştırılan kelimelerde hata yaptığımı düşünüyorum. Çünkü genelde diğer yazım kurallarının belli bir kuralı var. Kuralı oturttuğumuzda kelimeleri doğru yazabiliyoruz. Fakat yazımı karıştırılan kelimelerin belli bir kuralı yok. Hepsini ezberlemek veya hatırlamak zor olabiliyor.*”

Ö7 kodlu öğrenci: “*Kelimelerin bitişik ve ayrı yazılması konusunda bazı kelimelerde sıkıntı yaşıyorum ve hata yapıyorum. O kelime ile ilgili araştırma yapsam da unuttuğum bir nokta mutlaka oluyor. Çünkü dilimizde yazım kuralları o sıra değişime uğruyor. Bu da kafa karışıklığına sebep oluyor. Ayrıca kelimelerin bitişik ya da ayrı yazılması konusunda belli bir mantık oturtmadığım için ezberleme yöntemine gitmek zorunda kalıyorum. Bu da benim için verimli olmuyor.*”

8. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde “*olağan dışı*” ve “*bağ bozumu*” kelimelerinin tüm sınıf düzeylerinde yanlış yazıldığı görülmektedir. Tüm sınıf düzeylerinde yazılışında en az hata yapılan kelimenin “*oldum olası*” kelimesi olduğu görülmektedir. *Yurt dışı* kelimesinde 2.sınıf erkek ve 3. sınıf kız öğrenciler haricinde hata oranının %50’nin üzerinde olduğu görülmektedir. Yanlış yazılma oranı en düşük kelimelerin *vazgeçmek* ve *aşamüstü* kelimeleri olduğu görülmektedir. *Gitgide* kelimesini 3. sınıf kız öğrencileri hariç diğer gruplar %50’nin üzerinde bir oranla yanlış yazmışlardır. *Birkaç* kelimesini

ise 2. sınıf erkek ve 4. sınıf kız öğrencilerinin hepsinin doğru yazdığı görülmektedir. Yazılışında en çok hata yapılan kelimelerin *toz pembe*, *suspus* ve *vadetmek* olduğu görülmektedir. Özellikle *vadetmek* kelimesindeki oranların yüksekliği göze çarpmaktadır. 1.sınıfların %94,2'si, 2.sınıfların %67,8'i, 3.sınıfların %85,2'si ve 4.sınıfların %78,2'si yanlış yazmıştır. *Hâlâ* kelimesinin yazılışındaki hata oranı %50'nin üzerindedir. *Hâlâ* kelimesini 3.sınıf erkek öğrencilerinin en az hata oranı ile yazdığı görülmektedir. Bütün sınıf düzeylerinde ve cinsiyet dağılımlarında *tarihî* kelimesinin yanlış yazılma oranının %50'nin üzerinde olduğu görülmektedir. 4. sınıf öğrencilerinin sayıların yazılışında hiç hata yapmadığı görülmektedir. Bağlaç olan *da*, *de*'nin yazımında 1. sınıfların %40'ı, 2.sınıfların %28,5'i, 3. sınıfların %32,3'ü, 4. sınıfların %17,3'ü hata yapmıştır. Bağlaç olan *da*, *de*'nin yazılışında en çok hata yapan sınıf düzeyi 1.sınıf olmuştur. Bağlaç olan *ki*'nin yazılışına yönelik verilen iki cümleden birinde geçen *mademki* kelimesini 1. sınıfların %22,8'i, 2. sınıfların %64,2'si, 3. sınıfların %41,1', ve 4. sınıfların % 26,1'i yanlış yazmıştır. Diğer cümlede verilen *oysaki* kelimesini ise 1. sınıfların %28,5'i, 2.sınıfların %64,2'si, 3.sınıfların %44,1'i, 4.sınıfların ise 21,7'si yanlış yazmıştır. Veriler incelendiğinde öğrencilerin *mademki* ve *oysaki* kelimelerindeki *ki*'yi ayrı yazarak hataya düştükleri görülmektedir. *Bülent Ecevit Üniversitesi'nin* kelime grubunun yazılışındaki yanlış oranının 3. sınıf erkek öğrenciler hariç %60'ın üzerinde oluşu öğrencilerin yazım kuralları ile ilgili son gelişmeleri takip etmediği sonucuna götürebilir. Yazılışında en çok hata yapılan kelimelerin *alüminyum*, *ağabey*, *doküman* ve *müsaadenizle* olduğu görülmektedir. *Müsaadenizle* kelimesini 4.sınıf kız öğrenciler hariç diğer gruplarda %60'ın üzerinde bir hata olduğu görülmektedir. *Doküman* kelimesini 1.sınıf erkeklerin tamamı yanlış yazmıştır.

Alüminyum kelimesi, aliminyum, alimünyum; *maalesef* kelimesi, maalesef; *kılavuz* kelimesi, klavuz şekilleriyle yazılarak yanlış yazılmıştır. *Egzoz* kelimesinde ise egzoz, eksoz, egzost, egsos gibi çeşitli yazılış şekilleri ortaya çıktığı görülmüştür.

Türkçe öğretmeni adaylarının yazılarında yazım kurallarına dikkat edip etmediğine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 1, 2, ve 3. sınıf öğrencilerinin en çok “dikkat etmeye çalışırım” cevabını verdiği görülmektedir. 4. sınıf öğrencileri ise %43,5 oranla “evet” cevabını vermektedir.

1, 2, ve 3.sınıf Türkçe öğretmeni adayları güncel yazım kurallarını takip etmediklerini ifade etmişlerdir. 3. sınıf öğrencilerinin %26,4'ünün “ihtiyaç duyduğumda TDK'den bakıyorum.” görüşünde olduğu görülmektedir. Diğer sınıf düzeylerinde bu görüşe rastlanmamaktadır.

Türkçe öğretmeni adaylarının en çok zorlandığı konunun birleşik kelimelerin yazılışı olduğu görülmektedir. 1. sınıf öğrencilerinin %82,8'i, 2.sınıf öğrencilerinin %71,4'ü, 3.sınıf öğrencilerinin %44,1'i ve 4.sınıf öğrencilerinin %56,5'i birleşik kelimelerin yazılışında zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yazım kurallarında hata yaptığı diğer konular: yazımı karıştırılan kelimelerin yazılışı, büyük harf kullanımı, telaffuzu zor kelimelerin yazılışı, bağlaçların yazılışı, eklerin yazılışı, yabancı kökenli kelimelerin yazılışı, ikilemelerin yazılışı.

Alanyazında yazım kurallarıyla ilgili farklı örneklemeler üzerine çalışmalar yapılmıştır (Akkaya, 2013; Bağcı, 2011; İnce, 2006; Özbay, 1995). Sonuç olarak Türkçe öğretmeni olarak atanacak olan Türkçe öğretmeni adaylarının yazı kuralları konusunda eksik olduğu görülmektedir. Bu konuda hem kendileri gelişimlerini tamamlamak adına Türk Dil Kurumu'ndan güncel yazım kurallarını takip etmeli, hem de üniversitede yazım kuralları gerekirse ders olarak öğretilmelidir. Sadece Türkçe öğretmeni adaylarının değil, diğer branşlardaki öğretmen adaylarının da bu konuda destek olması gerekmektedir. Yazım kurallarının korunması, geleneğe sahip çıkılması için herkesin kurallara riayet etmesi gerekir (Bulut, 2013). Sosyal medya kullanımının son zamanlarda oldukça artmasıyla öğrencilerin, sosyal medyada yazım kurallarına dikkat etmediği görülmektedir. İnternet konuşma ortamları, yazı dilinin değil, günlük konuşma dilinin özelliklerini taşımaktadır (Akbıyık, Karadüz, Seferoğlu, 2013). Gençler, Türkçe yazmaktan kaçınmakta, genel olarak Türkçe terimler yerine İngilizce terim kullanmaktadırlar. Bağlaçlar, edatlar, zamirler yanlış yazılmakta ya da kısaltılmaktadır. İnternet kullanımıyla beraber yazım kurallarına dikkat etmeme oranı hızla artmaktadır (Karahisar, 2013). Çocuklara küçük yaşlardan itibaren yazım kuralları kazandırılmadığı. Bu yüzden okullarda okutulan ders kitapları en önemli materyallerdir. Okullarda kullanılan ders kitaplarında da biçim, içerik, dil ve anlatım yönünden

yetersizlik söz konusudur (Çiçek ve Alcellat, 2014). Bu yetersizliklerin giderilip öğrencilere daha nitelikli kitaplar sunulmalıdır. Büyükikiz ve Hasırcı'nın (2013) Yabancı Dil Olarak Türkçe öğrenen öğrenciler üzerine yaptıkları araştırmada yazılı anlatımlarında yüksek düzeyde yazım yanlışları yapıldıkları görülmektedir. Yabancı Dil Olarak Türkçeyi öğreten de Türkçe öğretmenleri oldukları için bu konuda öğretmenlerin dikkatli olmalı, yabancı uyruklu öğrencilere yol göstermeleri yazım yanlışlarını azaltabilir. Ulusal basındaki dil kullanımı, yazım yanlışları bakımından önemlidir. Şuataman'ın (2013) araştırmasında basında dil kullanım yanlışlıklarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Basında yanlış kullanılan bir kelime doğruymuş gibi algılanmakta ve yaygın olarak kullanımı artmaktadır.

KAYNAKÇA

- AKAR, H. (2016). Durum çalışması. A. Saban ve A. Ersoy (Ed.), *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- AKBIYIK, C., KARADÜZ, A. ve SEFEROĞLU, S. S. (2013). Öğrencilerin internet ortamında kullandıkları yazılı sohbet dili üzerine bir araştırma. *Bilig*, 64, 01-22.
- AKKAYA, A. (2013). 6. Sınıf öğrencilerinin yazım yanlışları sıklığı ve yazım yanlışlarının nedenlerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Turkish Studies*, 8(4), p. 33-52
- AKSAN, D. (2009). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BAĞCI, H. (2011). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretleri ile yazım kurallarını uygulayabilme düzeyi, *Turkish Studies*, 6(1), 693-706
- BAĞCI, H. ve KARAGÜL, S. (2014). Yazım ve noktalama eğitimi: kuram, uygulama, ölçme ve değerlendirme. A. Güzel ve H. Karatay (Ed.), *Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi
- BAYBURTLU, Y. (2015). 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı ve 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 10, 137-158.
- BULUT, M. (2013). Cumhuriyet dönemi'nden günümüze yapılan Türkçe yazım kılavuzu çalışmaları ve türkçe yazım kılavuzları üzerine bir kaynakça denemesi. *International Journal of Social Science*. 6(6), p. 277-304. Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1508>
- BÜYÜKİKİZ, K.K. ve HASIRCI, S.(2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarının yanlış çözümlene yaklaşımına göre değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 51-62.
- ÇİÇEK, M. ve ALCELLAT, N. (2014). İlköğretim Türkçe dersi kitaplarındaki Türkçe yanlışları ve eksiklikler üzerine bir inceleme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*. 2(4), 120-134.
- ERGİN, M. (1976). Türk Dili Dersleri I. İstanbul.
- İTMEÇ, F. (2008). *İlköğretim altıncı sınıf Türkçe dersi öğretim programı dil bilgisi öğrenme alanının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Çukurova Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- İNCE, V. M. (2006). *İlköğretim 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi*. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla.
- KARADAĞ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(1), 49-71.
- KARAHİSAR, T. (2013). Dijital nesil, dijital iletişim ve dijitalleşen (!) Türkçe. *Online Academic Journal of Information Technology*. 4(12). DOI: 10.5824/1309-1581.2013.3.006.x
- ÖZBAY, M. (1995). *Ankara merkez ortaokullarındaki üçüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerine bir araştırma*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

- MEB (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB (2015). *Türkçe dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- ŞUATAMAN, Ö. (2013). Ana dili kullanımına verilen önem: basın-yayımda Türk dili. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*. 5(2). 407-416.
- ÜNALAN, Ş. (1999). *Yeni gelişmeler ışığında Türkçe öğretimi*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.

www.tdk.gov.tr